

Gie Bogaert: Wat kwaad doen de tovenaars?

"Het leven... dat zijn ontelbare kleine drama's"

In 1987 verscheen van Gie Bogaert (geb. 1958) een verhalenbundel, "Klein Berlijns drama". Het boek viel niet echt tegen, maar je merkte dat je met een debutant te maken had. Sindsdien bleef het stil rond Bogaert. Nu blijkt dat hij hard zat te werken aan een roman waarmee hij de aandacht vestigt op zijn onmiskenbaar talent. Het pas verschenen boek kreeg de wat vreemde titel: "Wat kwaad doen de tovenaars?"

Dat is een vraag uit de Mechelse catechismus van voor de oorlog. Het antwoord luidde: "In plaats van God nemen zij de duivel tot hun Heer, met wie zij zich verbonden hebben". Hoewel de titel een vraag is vinden we in dit boek geen antwoorden.

Gie Bogaert formuleert alleen nog meer vragen en het belangrijkste in de titel is het vraagteken: De auteur doet wat alle ware schrijvers doen: hij obser-

veert wat om hem heen gebeurt en noteert het. Alles wat hij vertelt heeft hij gezien, gehoord, gelezen. De aandachtige lezer stelt vast hoezeer de auteur bij zijn materie betrokken is.

"Wat kwaad doen de tovenaars?" is geschreven met een verwarmende menselijkheid voor wie door een speling van het lot slachtoffer van de maatschappij is geworden. Als Bogaert's boek waarheid bevat, riskeren we allemaal vandaag voor gezonde, weldenkende mensen te worden gehouden en morgen opgesloten tussen andere "gekken".

Bogaert vertelt in zijn roman een aantal verhalen, o.m. over de oud-Koreastrijder Harry, over mevrouw Douze die aan achtervolgingswaan lijdt, over Havel Tatave die zich ontfermt over kapotte poppen, over Ludo die een huis in brand steekt, over Wiezel die ongecontroleerd begint te roepen, over Erna die haar man de kop heeft ingeslagen, over de schijnbaar normale Ada... In heel het boek

is het kwaad nadrukkelijk aanwezig. Waarom? Hoezo? Door wiens toedoen? In welke mate?

Het oordeel komt de lezer toe. Gie Bogaert waagt zich niet aan een oordeel omdat hij er de grootste moeite mee heeft uit te maken of de mens slachtoffer is of misdadiger. Het is duidelijk dat "Wat kwaad doen de tovenaars?" zich afspeelt in een inrichting voor geesteszieken. Daar zitten volslagen gekken tussen wat labiele mensen.

Weerloos

Op de vraag "Wat kwaad doen de tovenaars?" kan ik alleen maar antwoorden: lees het boek van Gie Bogaert. Het is een oorlogsverklaring aan het Kwaad en een liefdesverklaring aan de mensheid. De schrijver tracht te begrijpen wat mensen mekaar aandoen en zijn personages zijn vaak misdadigers en even vaak slachtoffers. Bogaert's figuren zijn zo weerloos, zo doodgetergd, zo ziek gesard, dat ze wel moes-

ten uitbreken. "Wat kwaad doen de tovenaars?" is een wereld op zijn kop, een dolgedraaide wereld, onze wereld, waarin we alles hebben en niets meer overhouden, want als kostprijs voor "alles" hebben we te veel ingeboet. "Het leven... dat zijn ontelbare kleine drama's" staat er op het einde. Het is de nagel op de kop.

"Wat kwaad doen de tovenaars?" is een droevig boek, hoewel nooit tranerig. Daar is het te sec en te afstandelijk voor. De korte zinnen geven een enorme vaart aan de roman. Ze beklemtonen de simpelheid van enkele figuren en geven er een ontroerend effect aan. De auteur suggereert veel en het boek vraagt om aandachtige lectuur. Het wordt ook hoe langer hoe indringender omdat de schrijver zo'n goed oog voor het detail had. Luc VERHUYCK

----
* Gie Bogaert: Wat kwaad doen de tovenaars?, Amsterdam-Leuven, Meulenhoff-Kritak, 1990, 103 blz., 550 fr.